



Instructief

Achter de wolken

Op een mooie dag waren mijn man en ik onderweg met de auto van Lelystad naar Enkhuizen over de Houtribdijk. Halverwege bij de Trintelhaven hielden we halt om even te genieten van het uitzicht. Een enorme wolk blokte de zon en het zonlicht weerkaatste op het wateroppervlak. Een bijzonder spel van licht en donker. Zo mooi! Dat vraagt om getekend te worden.

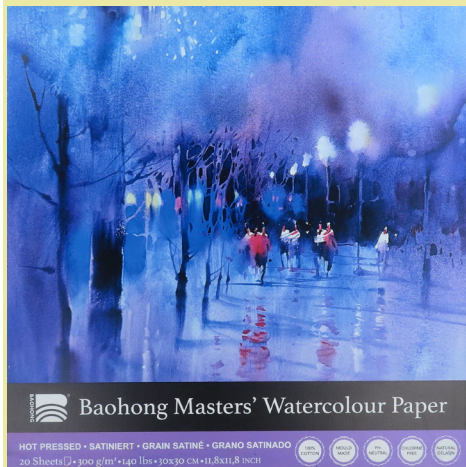
TEKST EN BEELD: LOES BOTMAN

Referentiefoto

Een foto is altijd een aanleiding. Althans voor mij. Ik streef er niet naar om die exact na te tekenen. Een foto helpt mij om mij te richten op het onderwerp. Natuurlijk staat het je vrij om foto's wel exact na te tekenen. Bijvoorbeeld met hulpmiddelen als transferpapier of een beamer. Maar bij mij zul je nooit exact nagetekende werken zien. Ik wil mij vrij voelen, ik wil de vreugde van het tekenen behouden.

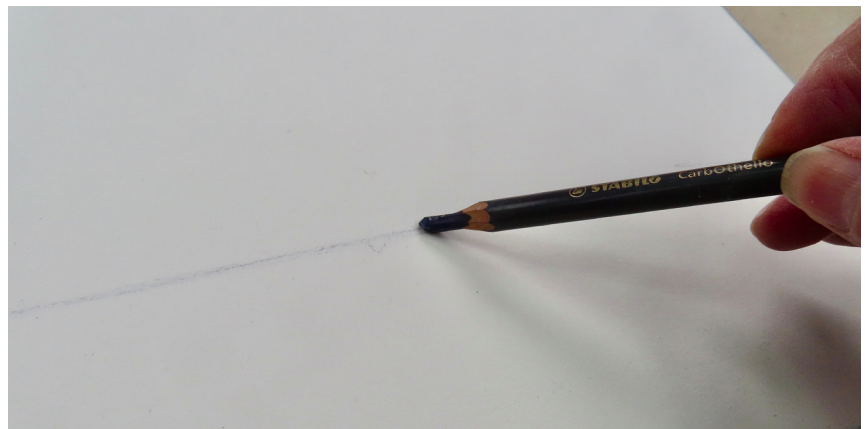
Tip

Aquarelpapier is een goed medium om met PanPastel te bewerken, bijvoorbeeld het nieuwe vierkante formaat van Baohong Hot Pressed. Maar omdat de meeste soorten aquarelpapier doordrenkt zijn met een laag glycerine, kan het de fijne poeder van PanPastel snel afstoten. Schuur het daarom even op met een fijn schuurpapier en je hebt een prachtige drager voor het pastelpoeder in het pannetje.



Materiaal

- Baohong Aquarelpapier Master's Choice Hot Pressed
- PanPastel:
 - 780.1 Raw Umber Extra Dark
 - 270.8 Yellow Ochre Tint
 - 430.1 Magenta Extra Dark
 - 470.8 Violet Tint
 - 560.1 Phthalo Blue extra Dark
 - 520.3 Ultramarine Blue Shade
 - 520.5 Ultramarine Blue
 - 560.8 Phthalo Blue Tint
 - 820.5 Neutral Grey
 - 820.3 Neutral Grey Shade
 - 780.8 Raw Umber Tint
 - 100.5 Titanium White
- tools en sponsjes
- pastelpotlood
- schuurpapier P220



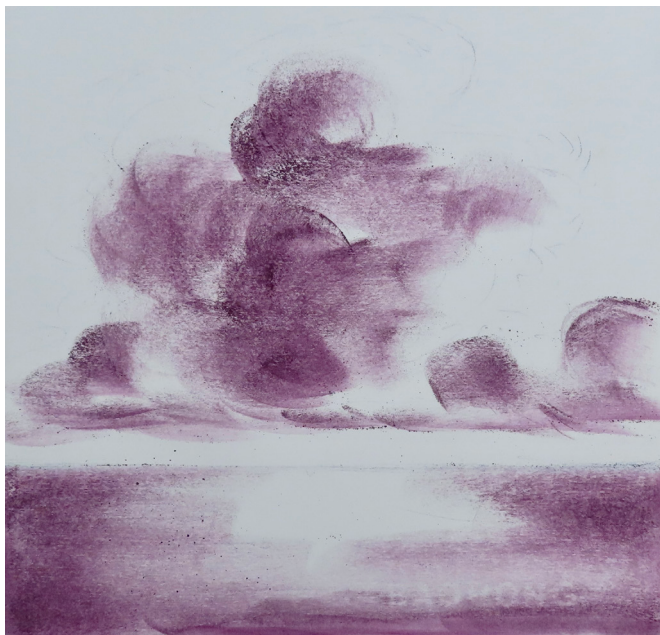
Schets

Eerst de horizon tekenen met een pastelpotlood. Let erop dat de horizon recht loopt. Het uit de hand tekenen vraagt om enige oefening. Je kunt ook hulpmiddelen gebruiken zoals een liniaal. Let er wel op dat je de lijn niet te strak en te hard erin zet. Houd het losjes, schetsmatig en dun.

Tip

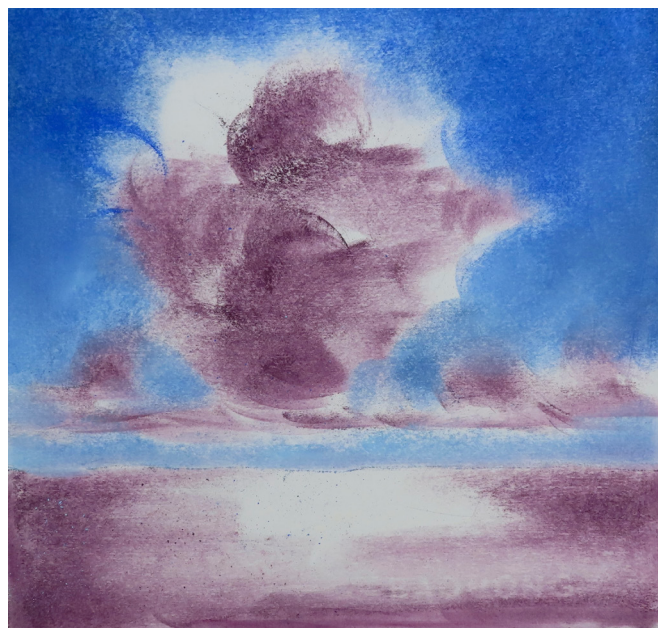
De sponsjes en de tools kun je jaren gebruiken! Maak ze na afloop schoon met wat afwasmiddel en water, of doe ze in een bh-zakje in de wasmachine. Wel na afloop goed laten drogen en dan droog luchtdicht afsluiten in een plastic box. Anders drogen ze uit. Tijdens het tekenen kun je ze gemakkelijk schoonmaken aan een doek of een stuk keukenpapier.





Wolkig

Neem een kleur die je mooi vindt, dat hoeft dus geen blauw of grijs te zijn. Dat kan een heel andere kleur zijn zoals bijvoorbeeld Magenta Extra Dark 430.1. Zet het met een grote spons losjes in het vlak van het geschuurde aquarelpapier.



Overgang

Dan komt bovenin de lucht Ultramarine Blue 520.5 en onderin bij de horizon Phthalo Blue Tint 560.8. Breng meerdere lagen aan, dan kun je de twee tonen blauw gemakkelijker in elkaar mengen en ontstaat er een mooie overgang. PanPastel is altijd een dunne transparante laag, dus je hebt in eerste instantie meerdere lagen van dezelfde kleur over elkaar nodig om de kleur intenser te maken en om gemakkelijk verschillende kleuren in elkaar te mengen.



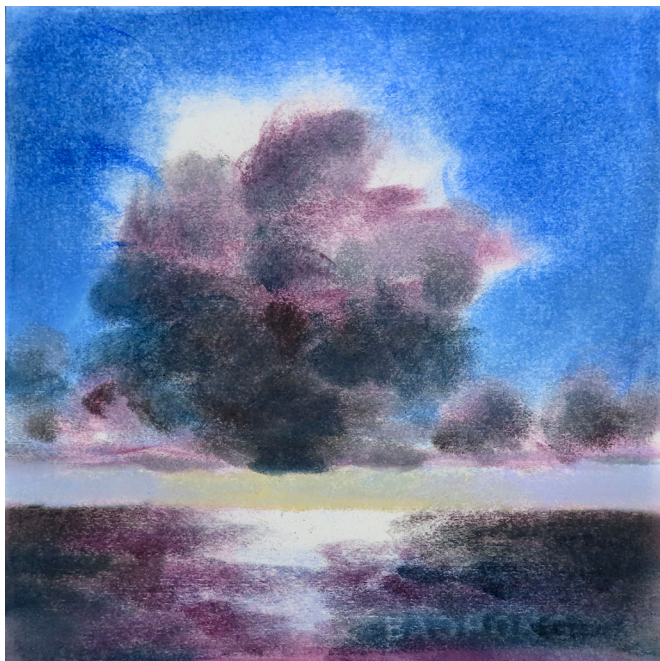
Grijs

Grijstonen komen daar waar het donker is. Zowel in de wolken als ook in het water Neutral Grey 820.5. Om het contrast te vergoten komt er bij de horizon een donkerder laag grijs Neutral Grey Shade 820.3. Je kunt daarvoor nog steeds de grote spons gebruiken of overstappen op een kleinere spons. Zodat je nauwkeuriger kunt werken.



Tip

Voordeel van de spons is dat je dicht langs een scherpe vorm kunt gaan, zoals hier de horizon. Met de driehoek kun je nauwkeurig en vlot werken. Neem wel altijd de brede kant om het PanPastel aan te brengen. Over de punt heb je minder controle. Wil je echt in de uiterste hoekjes werken, gebruik dan een tool (blauwe handvat met een sponsje eraan).



Zwaarte

Het werk moet meer gewicht krijgen. En daarvoor is meer contrast nodig. Dus aan de slag met donkere kleuren zoals Raw Umber Extra Dark 780.1, Phthalo Blue Extra Dark 560.1, Neutral Grey Shade 820.3. Breng ze losjes en luchtig aan. In de lucht meer een wolkige beweging aanzetten en in het water de horizontale beweging houden. Zo komt er ook al door de beweging een verschil in materie tussen wolk en water.



Toetsen

Met Neutral Grey 820.5 zet ik met een tool toetsen aan in de wolken. Ook komt er bij de horizon Violet Tint 470.8. Gebruik daarvoor ook de tool want je moet daar tussen de wolken en tegen de horizon aan werken. In het midden boven de horizon komt er een Yellow Ochre Tint 270.8. En hoe zijn de vlekjes in het water gedaan? Met de zijkant van een tool! Ultramarine Blue Shade 520.3 losjes aanstippen. Horizontaal! Behoud het wit in het midden.

Kantklossen

Eindelijk dan het wit, het prachtige Titanium White 100.5. Breng het aan met een schone tool. Meestal gebruik ik die alleen voor het wit, dan hoeft ik niet telkens het sponsje schoon te maken. De kleine sponsjes op de tool zijn kwetsbaar, ze breken en scheuren snel. Vooral in het begin als je er nog niet zo handig in bent. Breng overal losse kleine toetsen aan met het wit. Langs de randen van de wolken en dansende stipjes in het water, met de punt van de tool.

Gedragen

Onder de wolken worden nog lichte banen grijs aangebracht met de zijkant van de tool. Alsof je er lijnen mee trekt. Zo ontstaat er een indrukwekkende wolk met het zonlicht weerspiegeld in het water. Een mooie herinnering aan een fijn moment langs de Houtribdijk.



Loes Botman, **Zwevende wolk**, 2025, pastel op aquarelpapier, 30 x 30 cm